

Европейски съюз

Проект BG051PO001-3.1.03-0001
„Квалификация на педагогическите специалисти

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

ПРОЕКТ
„ОБУЧЕНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ
ЗА ФОРМИРАНЕ НА ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И
КОМПЕТЕНТНОСТИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕТО НА
УЧЕНИЦИТЕ.”

МОДУЛ 6

**Включване на всички
заинтересовани страни
(учители, ученици,
родители) в процеса на
оценяване**

Съдържание на модула

- 1. Оценяването от страна на учителя. Триадата: учител-ученик-родител – едно цяло в името на една идея.*
- 2. Психолого - педагогически аспекти при включването на учениците в процеса на оценяването – защо, къде и как?*
- 3. Родителите и привличането им за каузата “оценяване” - из нашия и международния опит.*
- 4. „Сговорна дружина - планина повдига“ или как да включим учениците и родителите в процеса на оценяване.*

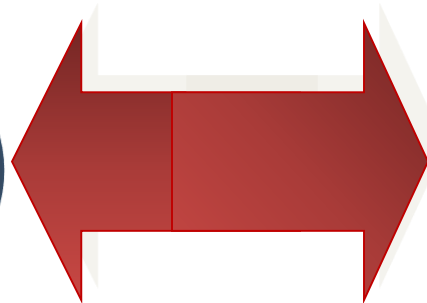
Концептуална схема
на модула

УЧЕНИК

**ПРОЦЕС НА
ОЦЕНЯВАНЕ**

УЧИТЕЛ

РОДИТЕЛ

Съдържание по теми:

1. Оценяването от страна на учителя. Триадата – учител-ученик-родител – едно цяло в името на една идея.

- ✓ място на оценяването в структурата на дидактическата проблематика
- ✓ ефекти на субективизъм
- ✓ пътища за преодоляване на субективизма при оценяването

2. Психолого-педагогически аспекти при включването на учениците в процеса на оценяването – защо, къде и как?

- ✓ различия при оценяването на учениците от различните възрасти и от какво зависят те;
- ✓ идеи и техники за включване на учениците в процеса на оценяване.

Съдържание по теми:

3. Родителите и привличането им за каузата

“оценяване” - из нашия и международния опит.

- Международни практики за въвличане на родителите в процеса на обучение и в частност на оценяване.
- Пътища за включване на родителите в цялостния процес на обучение, и по-конкретно в процеса на оценяване.

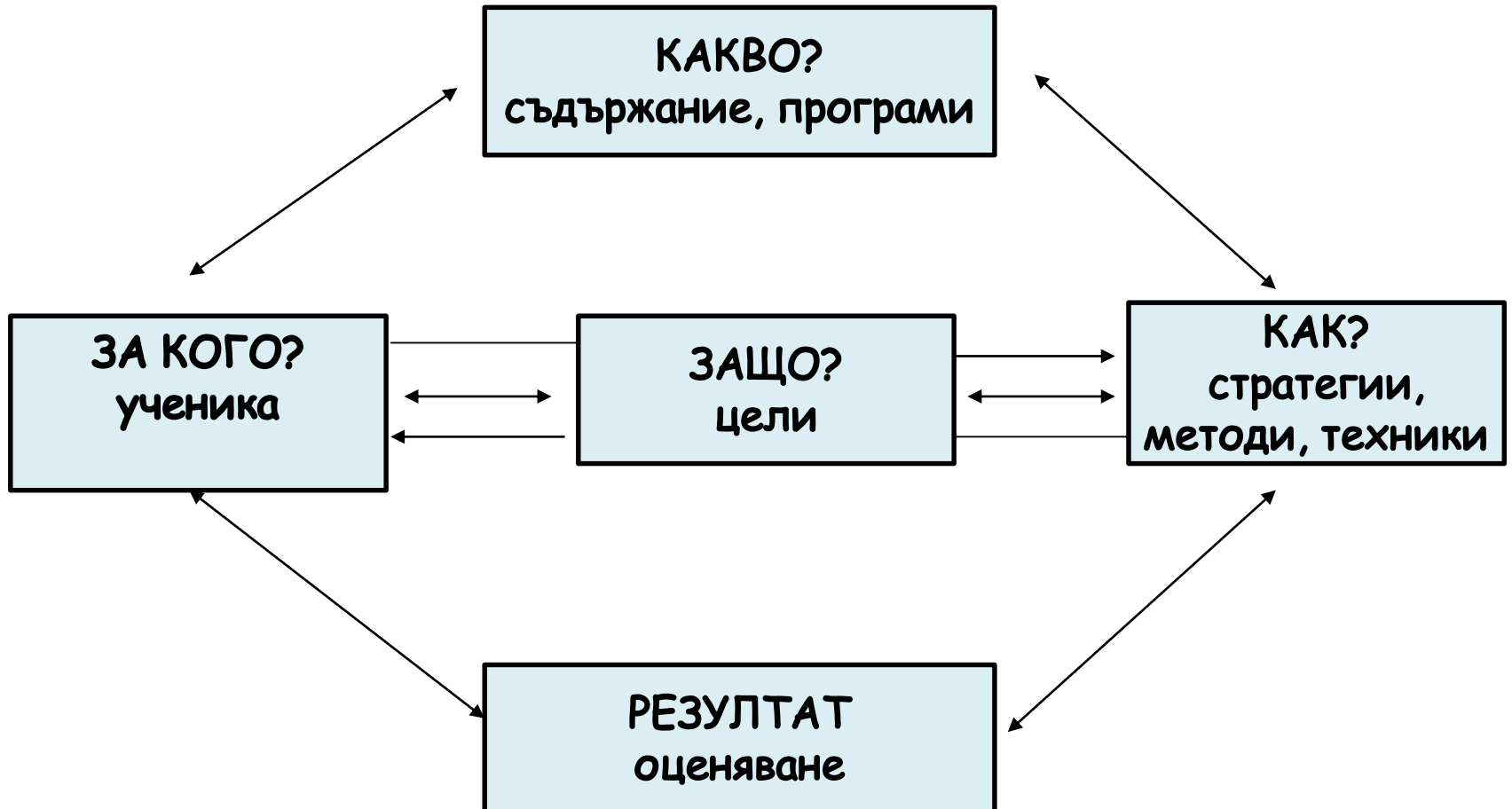

ТЕМА 1

Оценяването от страна на учителя. Триадата “учител-ученик-родител” едно цяло в името на една идея

Структурата на дидактическата проблематика

(G. Mialaret)

Ефекти на субективизъм при оценяването

Ефект на реда

Ефект на гласа

Ефект на първото/последното впечатление

Ефект на контраста

Ефект на ореола (Хало ефект)

Ефект на съвкупността

Ефект на пола

Ефект на възискателността/снизходителността

Ефект на умората

Ефект на очакването

ПРАКТИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Работа по задача 1 от тетрадката

***Пътища за преодоляване
на субективизма***

Пътища за преодоляване на субективизма

Използването на машини при оценяването.

Използването на тестове

Предимства на тестовете и машините-екзаминатори:

- съкращават времето на изпитване;
- единни за всички, поставят еднакви изисквания към изпитваните, темата е една;
- отстраняват присъствието на учителя и въздействащите фактори, породени от контакта между изпитвания и изпитващия;
- осигуряват единство на критериите за оценка;
- елиминират случайността
- обективността на подхода заставя ученика да търси причините за неуспеха в самия себе си, а не в учителя, който го изпитва;

Недостатъци на тестовете и програмите за машини-екзаминатори:

- насочени са към установяване на точни факти, но не могат да разкрият степента на способност на организиране и прилагане на съответните знания и умения; те оценяват автоматизирането, силата на паметта, заучените факти, но не и способността да се пренасят целесъобразно в реални ситуации.
- подтикват към механично заучаване на отговорите и не поощряват мисленето т.е поставят акцент върху паметта, а не върху мисленето.
- твърде много време е необходимо за тяхното създаване и апробиране.”

Оценяване чрез:

- словесна бележка
- цифрова оценка

За и против цифровата бележка в началния етап на обучение?

ЗА	ПРОТИВ
МОТИВИРАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ	СТЕСИРАЩО ВЛИЯНИЕ НА ОЦЕНКАТА
ОБРАТНА ВРЪЗКА ЗА УЧИТЕЛЯ И РОДИТЕЛЯ ЗА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА	ВЛОШАВАНЕ НА МЕЖДУЛИЧНОСТНИТЕ ОТНОШЕНИЯ В КЛАСА
ВЪЗМОЖНОСТ ЗА КОРЕКЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС	ФОРМИРАНЕ НА ОТНОШЕНИЕ (ПОЛОЖИТЕЛНО ИЛИ ОТРИЦАТЕЛНО) НА УЧИТЕЛЯ КЪМ УЧЕНИКА
БАЗА И ПО-ЛЕСНА АДАПТАЦИЯ КЪМ ОЦЕНЯВАНЕТО В СРЕДНИЯ КУРС	ОПАСНОСТ ОТ КОМЕРСИАЛИЗИРАНЕ

ТЕМА 2

Родителите и привличането им за каузата “оценяване” - из нашия и международния опит

Включването на родителите в процеса на обучение – из нашата история

Из архивите на Националния музей на образованието

Включването на родителите в процеса на обучение – съвременни нормативни аспекти

От Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2008-2013 г.

Утвърждаване ролята на **родителите** в управлението, мониторинга и контрола на училищните дейности, както и развиване на партньорствата и сътрудничеството между училищата и другите центрове за обучение, читалищата и неправителствените организации (срок – до 2013 г.).

Включването на родителите в процеса на обучение – съвременни нормативни аспекти

(Националната програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка (2006-2015 г.)

Предвижда се родителите:

- да участват в промяна в учебното съдържание, учебните планове и програми
- да комуникират чрез национален образователен портал с учителите
- да бъдат ежедневно информирани за отсъствията и закъсненията на децата
- да участват в управлението на училището (назначаването и освобождаването на директори и др.)
- да осъществяват контрол по отношение на управленската дейност

Като причина за важноста за изграждане на ефективна система за вътрешно оценяване е посочена информираността на родителите.

От Закона за народната просвета (1) – в сила от 1991 г.

Родителите се включват и в настоятелствата и настоятелствата:

чл.46, ал.9 - съдействат за включване на **родителите** при организирането на свободното време на децата и учениците;

чл.9, ал.13 - организират и подпомагат обучение на **родителите** по въпросите на възпитанието и развитието на техните деца.

*От проекта закона за предучилищното и
училищно образование*

чл.2, ал.4 Участниците в образователния процес и институциите партнират с родителите, общините и с други заинтересовани страни.

чл. 12. (1) Всеки гражданин упражнява правото си на образование съобразно своите предпочитания и възможности в детска градина или в училище по негов избор, доколкото в този закон и подзаконовите актове по прилагането му не е предвидено друго.

(2) Изборът по ал. 1 за малолетните се извършва вместо тях и от тяхно име от техните родители, а за непълнолетните - от учениците, със съгласието на техните родители.

От проекта закона за предучилищното и училищно образование

- **чл. 66.** В детските градини може да се организират почасови, съботно-неделни и сезонни занимания като допълнителна услуга по отглеждане на децата по желание на **родителите** и при условия и по ред, определени в наредба на общинския съвет.
- **чл.100, ал.2.** Училището организира целодневна организация на учебния ден за учениците в класовете от основната степен при желание на **родителите**.

Из Закона за предучилищното и училищно образование (2)

Чл. 184.

(1) Детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие са длъжни да осъществяват дейности по превенция на насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес.

(2) Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на насилието са подчинени на обща училищна политика, разработват се самостоятелно от училищната общност и може да включват:

1. изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката;
2. теми от гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове;
3. консултиране на **родителите**;
4. дейности за развитие на компетентностите на всички членове на училищната общност

От Закона за предучилищното и училищно образование (2)

Чл.188, ал. 2. Екипът за подкрепа за личностно развитие работят съвместно с родителите, органите за закрила правата на детето и органите за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

3. Екипът организира повторна оценка на образователните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности при несъгласие на **родителите** с оценката, извършена от екипа по чл. 188, ал. 1, т. 1, и с предложената подкрепа;

В Закона е разписана цяла отделна глава (деветнадесета), в която са включени техните права и задължения.

От Закона за предучилищното и училищно образование

Чл.265, ал. (1, 3) предвиждат включването на родители в т.нар. обществените съвети - орган за развитие на детската градина и училището и за граждански контрол на управлението им, както и в училищното настоятелство (гл.17).

В гл.19 са предвидени административно-наказателни санкции за родители, които не осигуряват присъствието на децата си в детската градина или в училището.

Включването на родителите – из чуждестранния опит

САЩ

- Родителите са включени в оценка на програмата, по която се подготвят децата в ранна възраст.
- С образователните реформи, които се правят през 1986 и 1988 г., с които се дава по-активна роля на родителите в управлението на училището и в получаване на информация за напредъка на децата им, родителите придобиват и правото и на индивидуална оценка на работата на учителите.

Включването на родителите – из чуждестранния опит

ФРАНЦИЯ

- На сайта на Министерството на образованието е отделено пространство за родители;
- Има назначени медиатори, чиято дейност е насочена към родителите и учениците;
- Родителите се включват активно в професионалното ориентиране на учениците.

Включването на родителите – из чуждестранния опит

ШВЕЙЦАРИЯ

- Кантоналното разделение дава свобода на решение във всяка една сфера от обществения живот;
- До 60-те години – оценяването до IV клас е било качествено;
- Следва референдум, който въвежда количественото оценяване, а от 2004/2005 г. отново се връща качествено оценяване за началния етап.;
- Това се отнася само за френскоговорящите кантони – Женева, Лозана и др. Немскоговорящите кантони са въвели количествено оценяване от I-ви клас.

***10-те топ неща, които аз
като учител бих желал(а) от
родителите.***

ПРАКТИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Работа по задача 2 от тетрадката

ТЕМА 3

**Психолого-педагогически аспекти
при включването на учениците в
процеса на оценяването – защо,
къде и как?**

Особености на „малките ученици“

- спонтанност в изграждането на социалните си позиции;
- чувствителност към неодобрението
- податливост на внушения „отвън“
- ярко емоционално обогрено общуване
- потребност от сигурност
- поема повече задължения, отколкото може да реализира
- търси пътя към утвърждаване на лична автономия

Особености на учениците през средното детство

- формиране на Аз-концепцията и на нравствената система
- децата поддържат позитивна самооценка
- дружеските взаимоотношения излизат на първо място

Особености на учениците през пубертета

- стремеж и постепенно включване в семейството на възрастните
- формално операционалното мислене се развива в абстрактно
- промяна в обработката на информация
- безпокойство за външния вид
- физиологично развитие с по-ярка изява на половата диференциация
- достигане до автономност и независимост от родителите
- по-голямата част от времето е в приятелския кръг

ПРАКТИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Работа по задача 3 от тетрадката

**„Сговорна дружина- планина
повдига“ или как да включим
учениците и родителите в процеса
на оценяване**

(ролева игра)

БЛАГОДАРЯ

ЗА

ВНИМАНИЕТО!